7/11446, 11447, 11448, 11449
11450, 11451, 11452, 11453

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.12.0.SGB.0.07-211-263
Konu : Soru Önergeleri

25.01.2006
25 OCAK 2006

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 26.12.2005 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-17250 sayılı yazı.

İlgide kayıtlı yazı ekinde alınan Isparta Milletvekili Mehmet Sait ARMAĞAN'a ait 6/1624 esas nolu sözlü soru önergesi ile, Kırklareli Milletvekili Mehmet S. KESİMOĞLU'na ait 7/11446, İzmir Milletvekili Türkan MİÇOOĞULLARI'na ait 7/11447, Adana Milletvekili N.Gaye ERBATUR'a ait 7/11448, 7/11449, 7/11450, Bursa Milletvekili Kemal DEMİREL'e ait 7/11451, Antalya Milletvekili Nail KAMACI'ya ait 7/11452 ve Niğde Milletvekili Orhan ERASLAN'a ait 7/11453 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:
1. Görüş 6/1624(2 sayfa)
2. Görüş 7/11446 (1 sayfa)
3. Görüş 7/11447 (2 sayfa)
4. Görüş 7/11448,7/11449,7/11450 (5 sayfa)
5. Görüş 7/11451 (2 sayfa)
6. Görüş 7/11452 (2 sayfa)
7. Görüş 7/11453 (1 sayfa)

TKB –APK Koordinasyon Dairesi Başkanlığı, Eskişehir Yolu 9 km Lodumlu/ ANKARA Tel:287 94 53 Fax: 285 69 37

7/11447

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi : **Türkan MİÇOOĞULLARI**
İzmir Milletvekili

Esas No : **7/ 11447**

Yapılan araştırmalar ve kazılar sonucu neredeyse insanlık tarihiyle özdeşleşen ve anayurdu Anadolu olarak bilinen zeytin, ülkemizin en önemli tarımsal ürünlerinin başında gelmektedir. Başta sağlık, temizlik ve güzellik olmak üzere önemi bilimsel olarak da kanıtlanmıştır. Bu nedenle özellikle zeytinyağına olan ilgi her geçen gün daha da artmakta, zeytin ve zeytinyağı üretimi ve ihracatı, ülke ekonomileri açısından büyük önem kazanmaktadır. Ülkemizde % 92'si meyve veren 97 milyon zeytin ağacı bulunmaktadır. Türkiye'nin var yılında üretim 200 bin ton iken, yok yılında bu rakam 100 bin tona düşmektedir. Üretimde dünya 5.'si olan Türkiye, ihracatta bundan 3–4 yıl önce 4. iken bu yıl 6.'lığa gerilemiştir. Bu bağlamda;

SORU 1) AB ile imzalanan Gümrük Birliği anlaşması gereğince bütün ürünlerin serbest dolaşım hakkı bulunmasına karşın sadece zeytinyağına uygulanan litre başına 1,3 Euro'luk telafi edici vergi uygulamasının gerekçesi nedir? Bu gerekçe size göre inandırıcı mıdır?

SORU 2) Bu haksızlığın giderilmesi konusunda Bakanlık olarak bir girişimde bulunulmuş mudur? Bulunulmadıysa bu konuda bir çabanız olacak mıdır?

CEVAP 1-2) Konuyla ilgili olarak Dış Ticaret Müsteşarlığından alınan cevabi görüş aşağıda yer almaktadır.

Bilindiği üzere, tarım ürünleri, Türkiye ile AB arasındaki Gümrük Birliğinin, dolayısıyla serbest dolaşım uygulamasının dışında bırakılmış olup, anılan ürünlerin taraflar arasındaki ticareti 1/98 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı (OKK) ile nihai halini alan tavizli rejim çerçevesinde yürütülmektedir.

1/98 sayılı Kararın yürürlüğe girişine kadar geçen sürede, taraflar arasındaki tarım ürünleri ticareti, Topluluğun 1973 yılından başlamak üzere sağladığı ve zaman içinde alınan muhtelif Ortaklık Konseyi Kararları ile kapsamı giderek genişleyen tek taraflı tavizlere karşılık Türkiye'nin tanıdığı sembolik nitelikteki tavizleri içeren tercihli rejim çerçevesinde gerçekleşmiştir.

1 Ocak 1998 tarihinde yürürlüğe giren 1/98 sayılı OKK uyarınca Topluluk Türkiye'ye tanımış olduğu tavizli rejimi daha da genişletmiş, buna karşılık Türkiye ilk defa olarak AB'ne ticari açıdan anlam ifade eden tavizler tanımıştır. Mevcut durumda Topluluğun ülkemize sağladığı tavizler; bazı istisnalar haricindeki tüm tarım ürünleri bakımından ad-valorem vergi muafiyeti, belirli seçilmiş ürünlerde ise tarife kontenjanları çerçevesinde gümrük vergisi muafiyeti, spesifik vergi muafiyeti ya da indirimi şeklindeki uygulamaları içermektedir.

Bu kapsamda, 1509.10.10, 1509.10.90 ve 1509.90.00 pozisyonlarında yer alan zeytin yağlarının üçüncü ülkelerden ithalatında Topluluk sırasıyla; 122,6 €/100kg/net, 124,5 €/100kg/net ve 134,6 €/100kg/net tutarında Ortak Gümrük Tarifesi (OGT) tahsil etmekteyken, ülkemize yönelik olarak söz konusu spesifik vergilerden 1509.10.10 ve 1509.10.90 pozisyonları için % 10 oranında, 1509.90.00 pozisyonu için ise % 5 oranında indirim uygulamak kaydıyla tercihli muamele sağlamaktadır.

Esaşen ülkemiz ihracatı açısından büyük önem taşıyan zeytinyağlarındaki %10 ve %5'lik indirimlerin son derece yetersiz olduğu ve daha yüksek oranlı vergi indirimi hatta vergi muafiyeti şeklinde taviz sağlanması gerektiği değerlendirilmektedir.

Bu bağlamda, 1/98 sayılı OKK'nın yürürlüğe girmesinin ardından gerek söz konusu Kararın geliştirilmesi gerekse münhasıran zeytinyağındaki tavizlerin iyileştirilmesine yönelik olarak Türkiye tarafından müteaddit girişimler bulunmakla birlikte, anılan Karar kapsamında ülkemizin Topluluğa canlı hayvan ve et için sağladığı tavizlerin 1998 yılından bu yana kullandırılamıyor olması nedeniyle, bu konuda bir ilerleme sağlanamamıştır.

Ülkemizin Topluluktan canlı hayvan ve et ithalatında yaşanan sorunların çözümlenebilmesinin ardından AB ile mevcut tarım tavizlerinin geliştirilmesine yönelik müzakerelere başlanabilmesi durumunda, yüksek ihracat potansiyeli bulunan zeytinyağları için öncelikle vergi muafiyeti veya daha yüksek oranlı vergi indirimi şeklinde taviz sağlanması imkanları araştırılacaktır.

SORU 3) Var ile yok yılı arasındaki üretimde yaşanan yüksek orandaki açığın gelişmiş teknolojiler yoluyla yüzde 20'lere kadar düştüğü bilinmektedir. Bakanlık olarak bu konuda bir çalışmanız var mıdır?

CEVAP 3) Türkiye zeytincilik sektörü, üretim, işleme, iç ve dış pazarlama faaliyetleri ile tarım-sanayi entegrasyonunun başarılı örneklerini sergilemektedir. Bağ-bahçe alanlarının %20'sinde yapılan zeytin üretimi, 196.000 çiftçi ailesinin geçimine katkıda bulunmakta ve istihdam yaratmaktadır.

Ülkemizde, 644 bin Hektar alanda zeytin tarımı yapılmakta ve yaklaşık 107 milyon zeytin ağacı bulunmaktadır.

Zeytin üreticileri geçmiş dönemlerde diğer tarımsal uğraşlara göre daha az gelir elde ederken, son yıllarda ödenen destekleme primleri nedeniyle, zeytinliklerdeki kültürel işlemler (gübreleme, sulama, budama, toprak işleme vb.) artmıştır.

Ülkemizde zeytin üretiminde periyodisite oranı, Avrupa Birliği ülkelerine göre oldukça yüksektir. Bu durum, piyasaya düzenli olarak arzı zorlaştırmaktadır. Ancak son yıllarda zeytin bahçelerinde kültürel işlemlerin artırılmasına paralel olarak periyodisite oranında azalma gözlemlenmektedir.

SORU 4) Halen 97 milyon olan zeytin ağacının taşıdığı ekonomik değer de göz önüne alınarak 200 milyona çıkarılması yönündeki görüşler doğrultusunda bir çalışmanız var mıdır? Bakanlık olarak bu konuya, yaklaşımınız ve planlamanız nasıldır?

CEVAP 4) Zeytinyağına düzenli olarak destekleme priminin verilmesi, üreticinin bu sektöre eğilimini artırmış olup, Türkiye İstatistik Kurumunun verilerine göre, 2002/03 sezonunda ve 2004/05 sezonunda zeytin üretim alanlarında %3'lük bir alan artışı yaşanmıştır. Ayrıca zeytin alanlarındaki artışa paralel olarak zeytin ağacı sayısında da artışlar olmuştur.

Zeytinyağına verilen prime ilave olarak, zeytin üreticilerimize Doğrudan Gelir Desteği ödenmekte, ayrıca zeytinyağına ihracat teşviği verilmektedir.